

Відбірковий етап VI Київської відкритої олімпіади з лінгвістики

1 і 2 грудня 2018 р.

Молодші класи

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 20 балів

Час виконання роботи — 4 години

- Окрім відповідей завжди **потрібно** вписувати також і всі знайдені вами правила та закономірності, а також відповідності словникового типу (переклади слів, значення окремих символів тощо).
  - Пояснювати, як ви знайшли описаний вами набір закономірностей, або «математично» його обґрунтовувати **не потрібно**:
    - *гірше*: «поглянувши на речення 5 і 10, у яких використовується префікс X-, а в перекладах фігурує форма множини, робимо висновок, що множина утворюється додаванням до слова префікса X-»;
    - *краще*: «у даній мові форма множини утворюється додаванням до слова префікса X-».
-

1. Українська мова

Яна Жабуря

Кілька речень розділили за певною ознакою на дві групи. Групу, до якої належить відповідне речення, вказано після нього в дужках:

- 1) Марічка зачинила кватирку, тому що їй було холодно. **(1)**
- 2) Максим намагався розвеселити Дмитра, бо йому було дуже сумно. **(2)**
- 3) Кішка не поміщається в коробці, бо вона завелика. **(1)**
- 4) Петро любить цукерки більше, ніж лимони, тому що вони солодкі. **(1)**
- 5) Дівчина бачить Петра, але не Максима, тому що він чекає на них в іншій кімнаті. **(2)**
- 6) Пиріжки подобаються дітям, бо вони смачні. **(1)**
- 7) Наталка не отримала подарунка від Марічки, тому що вона забула його вдома. **(2)**
- 8) Я краще вдягну майку, ніж сорочку, бо в неї довгі рукави. **(2)**

Завдання. До котрої з груп — першої чи другої — належать речення, подані нижче? Одне з речень не вдасться віднести до жодної з груп. Чому?

- 9) Я краще вдягну куртку, ніж сорочку, бо вона тепліша.
- 10) Наталка обрала ручку, а не лінійку, тому що вона фіолетова.
- 11) Торт не влізе у пакет, бо він замалий.
- 12) Дитина більше любить помідори, ніж банани, бо вони червоні.

2. Ші́пібо

Таміла Краштан

Нижче у спрощеній українській транскрипції подано декілька слів мови шіпібо. У транскрипціях проставлено наголос, а крапками позначено межі між складами. Переклади слів подано для довідки, і, розв'язуючи задачу, звертати на них увагу не обов'язково.

á.та.па	‘курка’	бін.піш	(вид фруктів)
ва́.ва	‘папуга’	ки.ра́с	‘брудний’
ма́ш.ко	‘маленький’	ма.на́н.ша.ви	‘черепаха’
о́.ро.пан.па	(власна назва)	пі.ка́с	‘ненажера’
ті.та.шо.ко	‘бабуся’	пон.сі́н	‘лінивець’
шб́н.та.ко	‘дівчина’	ша.ва́н.ва.ран	(вид риб)

Завдання. Розбийте на склади і проставте наголоси у таких словах мови шіпібо:

роно ‘змія’, **амин** (вид гризунів), **минціс** ‘ніготь’, **апашіро** ‘хамелеон’,
паранта ‘банан’, **нонті** ‘каное’, **оші** ‘худий’, **нишніш** (вид птахів),
нокоанані ‘зустрілися’, **хакон** ‘хороший’.

Примітка. Мовою шіпібо (або шіпібо-ко́нібо), що належить до паноанської мовної родини, розмовляють близько 26 тисяч осіб у Перу та Бразилії.

Нижче наведено вісім речень давньоанглійською мовою, а також у переплутаному порядку їхні переклади кастильською:

1) Ġē ond hēo hȳdaþ mē.	a) Ella te insulta.
2) Iċ hȳde hīe.	b) Yo la oculto.
3) Hēo drifeþ mē.	c) Él nos envalentona.
4) Hē hyrdeþ ūs.	d) Ella me empuja.
5) Ðū ond iċ ġesēcaþ hīe.	e) Tú y yo la buscamos.
6) Ġē ġesēcaþ hine.	f) Tú me levantas.
7) Hēo hysceþ þē.	g) Vosotros lo buscáis.
8) Ðū wæcnest mē.	h) Vosotros y ella me ocultáis.

Завдання 1. Встановіть правильні відповідності між реченнями.

Завдання 2. Перекладіть такі речення давньоанглійською:

- 9) **Ella nos busca.**
- 10) **Vosotros y él me insultáis.**
- 11) **Tú la empujas.**

Завдання 3. Перекладіть такі речення кастильською:

- 12) **Hē wæcneþ mē.**
- 13) **Iċ hyrde þē.**
- 14) **Ðū ond iċ hȳdaþ hine.**

Примітка. Давньоанглійська мова (також її називають англосаксонською) — історична форма англійської мови, якою розмовляли в Англії та Шотландії в часи раннього Середньовіччя. Кастильською (інакше — іспанською) мовою нині розмовляють близько півмільярда осіб у Південній і Центральній Америці та в Іспанії. Обидві мови належать до індоєвропейської мовної родини.

Літери *ċ, ġ, þ, æ, ē, ī, ū, ū* позначають особливі звуки давньоанглійської, а літери *á, é, ú* є особливостями запису кастильської мови.

Нижче наведено форми слів казахською мовою з перекладом:

Форма	Переклад
мұғалімнен	від учителя
ана	мама
адамдар	люди
ағаштар	дерева (мн.)
ғарыш	космос
адамнан	від людини
анаң	твоя мама
дәптерден	із зошита
оқулығым	мій підручник

Форма	Переклад
мектептер	школи (мн.)
туысқандар	родичі
ертегім	моя казка
жігіттен	від хлопця
мұғалімің	твій учитель
оқулық	підручник
көйлек	сукня
ертегілерімнен	з моїх казок
мектебім	моя школа

Завдання 1. Перекладіть українською:

жігіттер мұғалімдер дәптерім мектебің
ертегіден дәптерлер оқулықтан

Завдання 2. Перекладіть казахською:

мами від мами дерево твій підручник мій родич
з космосу зі школи підручники моя сукня сукні школа

Завдання 3. Спробуйте перекласти казахською такі фрази:

від моїх людей від твоїх хлопців

Примітка. Казахська мова належить до тюркської мовної сім'ї. Цією мовою розмовляють близько 15 мільйонів осіб у Казахстані та світі.

Казахська система письма базується на російській абетці. Літери ғ, қ, ң — різновиди казахських ɣ, к, н відповідно. Літери ә, ө і ұ позначають голосні звуки.